

*КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників ВМР»
КЗ «Дошкільний навчальний заклад № 6 ВМР»*

*Педагогічний подіум для вихователів старших
груп ЗДО ВМТГ*

20.12.2023

13:00

**«Організація безпечного простору в
закладі дошкільної освіти»**

**Спікер: Ніна Сокиринська,
консультант КУ «ЦПРПП
ВМР»**

**Модератор: Євгенія
Стахміч, керівник МО,
вихователь-методист
ЗДО №57**

**Спікер: Оксана
Іскра, вихователь-
методист ЗДО № 6**

20.12.2023 13:00.

*Ніна Сокиринська,
консультантка КУ
«ЦПРП ВМР»*

*Інформаційний вісник
«Організація безпечного освітнього простору в
закладах дошкільної освіти та облаштування
укриття»*

*В рамках педагогічного подіуму
для вихователів
старших груп ЗДО ВМТГ*

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

➤ Лист МОН від 31.05.2023 № 4/1798-23
«Рекомендації щодо організації
діяльності закладів дошкільної освіти в
літній період в умовах воєнного стану»

➤ Лист МОН від 20.06.2023 № 1/8820
«Про організацію безпечного освітнього
простору в закладах дошкільної освіти
та обладнання укриттів».

КОНЦЕПЦІЯ БЕЗПЕКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Мета Концепції:

організація рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти та педагогічної діяльності.

- **забезпечити комфортне перебування в укриттях та захисних спорудах учасників освітнього процесу;**
- **організація безпечного освітнього середовища, зокрема в умовах воєнного стану;**
- **запобігати проявам фізичного та психологічного насильства;**
- **дотримуватися прав і норм фізичної, інформаційної та психо-соціальної безпеки.**

Строк реалізації Концепції - 2023-2025 роки.

ПОКАЗНИКИ ГОТОВНОСТІ ЗДО ДО РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

- **обов'язкова наявність у закладі укриття, яке відповідає вимогам ДСНС;**
- **систематизований порядок оповіщення учасників освітнього процесу про небезпеку;**
- **чіткі інструкції для персоналу щодо реагування на небезпечні ситуації, загрози, план евакуації;**
- **апробована система навчання та тренування персоналу щодо дій в екстремальних ситуаціях, надання домедичної допомоги всім учасникам освітнього процесу;**
- **безпечна територія та система профілактичних заходів щодо мінної безпеки;**
- **оздоровча спрямованість освітнього процесу.**

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОБЛАДНАННЯ УКРИТТІВ У ЗДО

Укриття в ЗДО – спеціально організоване приміщення в будівлі або на території закладу, що слугує захистом для дітей та персоналу в разі фізичної небезпеки, яке пройшло відповідну експертизу та відповідає нормативним вимогам, враховує вікові особливості дітей дошкільного віку, забезпечено необхідним майном, інвентарем, засобами та матеріалами.

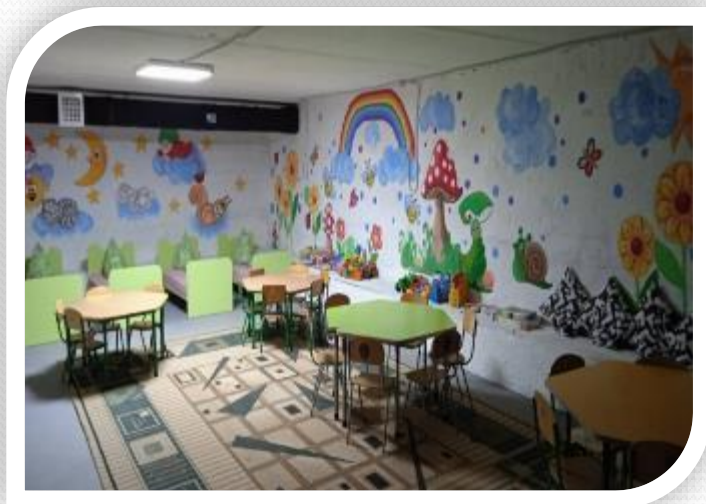
Облаштовує його засновник закладу. Погоджує використання укриття спеціальна комісія.

Укриття в нових соціальних умовах розглядається як компонент освітнього середовища ЗДО.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРИТТЯ В ЗДО

- **Організувати та облаштовувати укриття в ЗДО слід з позиції безпеки та комфорту перш за все дітей дошкільного віку.**
- **Слід звернути увагу на колір фарби для стін укриття і надати перевагу світлим відтінкам. Так в підвальному приміщенні буде світліше.**
- **Підняти настрій та відволікти дітей допоможуть художнє оформлення та доречне декорування стін.**

ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО ОБЛАДНАННЯ УКРИТТЯ В ЗДО

- відповідність загальним вимогам ДСНС,
- наявність місць для відпочинку дітей, ігрових та розвивальних осередків,
- інформативність, змістовність,
- відповідність віковим особливостям,
- здатність стимулювати когнітивний, емоційно-ціннісний та діяльнісно-поведінковий розвиток дітей.

ДИДАКТИЧНЕ ОБЛАДНАННЯ:

- **технічні засоби навчання,**
- **дидактичні, настільно-друковані ігри,**
- **різні види театрів,**
- **шашки, шахи,**
- **набори для малювання та поробок з паперу, природного матеріалу тощо.**

ПЕРЕБУВАННЯ ДІТЕЙ В УКРИТТЯХ

Обов'язкова умова перебування дітей в укриттях – спланований змістовий контент роботи та різноманітні активності, які допоможуть зняти рівень напруги, заспокоїтися, пережити цей час з користю і **не призупинити освітній процес.**

Цьому сприяє спеціальне обладнання, підбір іграшок та атрибутів.

Особлива увага приділяється *психологічному супроводу учасників освітнього процесу.*

ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ ТА ПЕРСОНАЛУ ДО ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ

Ознайомлення з місцем розташування, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому.

Наявність плану реагування на надзвичайні ситуації або спеціальної інструкції

Наявність в приміщенні, на території покажчиків напрямку руху для швидкого та безпечного проведення евакуаційних заходів.

Відповідальна особа:

- ❖ організовує евакуацію дітей та персоналу,**
- ❖ запобігає утворенню паніки,**
- ❖ супроводжує учасників освітнього процесу під час переміщення в укриття.**

ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ ДО ПЕРЕМІЩЕННЯ ДО УКРИТТЯ

Дітям старшого дошкільного віку в доступній формі варто пояснити, що таке повітряна тривога, навіщо люди йдуть в укриття та чому це важливо. Допомогою в цьому можуть бути *казки, мультфільми*. При зборах для переміщення у сховище варто використовувати пісню-руханку **“Крокуй до укриття”**.

Для дітей молодшого та середнього віку пропонують цікаву гру (“Шукаємо їжачка”, “Таємна кімната”, “Таємнича печера”, “Країна казок”, “В гості до казки”) тощо.

Дії дітей та дорослих, після сигналу “Повітряна тривога”, мають бути доведені до автоматизму, це сприятиме уникненню паніки.

Для цього необхідні чіткий інструктаж та періодичні тренувальні евакуації.

ПЕРЕМІЩЕННЯ ДІТЕЙ В УКРИТТЯ

Для пришвидшення зборів дітей раннього та молодшого віку за кожною групою мають бути закріплені представники персоналу, які допомагають вихователю зібрати вихованців та перемістити до укриття.

Діти переміщуються до укриття двома колонами в супроводі, щонайменше, двох дорослих – вихователя та помічника вихователя. Один дорослий іде на початку колони і показує дітям напрямок руху, другий – в кінці колони і слідкує, щоб ніхто не відставав.

Для запобігання паніці при переміщенні в укриття діти мають знати своє місце в загальному строю. Цьому допоможуть такі атрибути, як мотузка з кольоровими вузлами або прив'язаними маленькими іграшками для кожної дитини. Так буде легше зібрати дітей і ніхто не хвилюватиметься, що загубиться.

ПЕРЕМІЩЕННЯ ДІТЕЙ В УКРИТТЯ

Шлях до укриття має бути постійно вільним, його не можна заставляти меблями, ігровими атрибутами. В ньому має поміститися колона дітей.

Сходи до укриття доречно облаштувати перилами з двох боків для дітей та дорослих.
Це пришвидшить час евакуації.

Дії вихователя в укритті:

- перевірити список дітей,
- виявити, чи всі вихованці присутні у сховищі.

У разі, якщо дитина відстала і відсутня в укритті, вихователь не шукає її самотійно.

В закладі має бути план дій на випадок, якщо дитина загубилася.

В такій ситуації цей план терміново приводиться в дію.

ДІЇ ПЕРСОНАЛУ ЗДО

Якщо під час сигналу тривоги діти знаходяться на подвір'ї закладу, вихователь організовує їх та супроводжує до захисної споруди.

Помічники з персоналу зустрічають і допомагають їм у приміщенні закладу.

У разі необхідності переміщення вихованців до укриття під час денного сну або прийому їжі варто **продумати алгоритм дій персоналу**, який, враховуючи ситуацію, особливості розташування й обладнання захисного приміщення, допоможе без зайвих зволікань забезпечити безпеку дітям.

❖ Для відчуття безпеки дітям можна запропонувати взяти свій особистий “тривожний” рюкзак, який заздалегідь готують батьки. До нього може входити улюблена іграшка з дому, фотографія сім’ї, інші речі, які заспокоюють малюка.

На випадок відсутності електрики для дітей слід підготувати ліхтарики.

- ❖ **Обов'язково в кожній дитині має бути інформаційно-контактна картка, яку готують батьки. В ній зазначено П. І. Б. дитини, контактні дані батьків та близьких родичів (імена, телефони, адреси), інформація про можливі особливості, які зможуть допомогти зберегти здоров'я малюка у разі непередбачуваної ситуації.**
- ❖ **Вихователь готує загальний список дітей з особистою контактною інформацією про кожного вихованця.**

Медичний працівник закладу переміщується до укриття разом з персоналом або групою дітей та перебуває в укритті для швидкого надання медичної допомоги.

Аптечка – один із основних компонентів обладнання укриття, комплектується відповідно вимог МОЗ та ДСНС.

Персоналу варто пройти навчання з надання домедичної допомоги або тренінг “Перша допомога дітям. Тренінг для дитячих закладів”.

ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ

Відповідно до вимог укриття ЗДО розраховано лише на учасників освітнього процесу.

Мешканці прилеглих будівель мають користуватися іншими укриттями.

Батьки не можуть забрати дитину з укриття під час повітряної тривоги, а педагог не може відпустити дитину, адже він не має залишати інших дітей без нагляду та уваги.

До завершення повітряної тривоги дитина та педагог мають залишатися в укритті.

❖ У разі, якщо сигнал про небезпеку поступив під час прийому дітей до закладу, педагог збирає для переміщення в укриття тих дітей, які на зараз знаходяться в приміщенні ЗДО.

❖ Під час тривоги прийом дітей до ЗДО не здійснюється.

❖ Прийом дітей поновлюється після закінчення тривоги, коли всі діти перейдуть з укриття до приміщення групової кімнати.

ДІЇ ДОРОСЛИХ

❖ У ситуації, коли учасники освітнього процесу не встигли добратися до укриття під час обстрілу, ДСНС рекомендує негайно перейти в приміщення без вікон або скористатися правилом двох стін (перша стіна бере на себе силу вибуху, друга – руйнування).

При виникненні пожежі чи пошкодження будівлі – зателефонувати 101, вказавши точну адресу та, за можливості, покинути небезпечне місце.

Доцільно заздалегідь визначити такі безпечні локації в закладі та забезпечити розміщення покажчиків напрямку руху до них.

РЕСУРСНА ПІДТРИМКА

❖ Ресурсна підтримка:

Прачова В. Казка “Котики”.

Частина 1 “На межі”;

частина 2 “Повітряна тривога”;

Безпека: евакуація, укриття;

Повітряна тривога та інші види сирен. Казка та цікаві завдання;

Сирена – моя помічниця. Що таке сигнал повітряної тривоги та як поводитися – анімований ролик дітям.

В укритті проводиться розподіл учасників освітнього процесу з урахуванням місткості приміщення та умов його розташування.

Після розміщення та перевірки списків педагог має заспокоїти дітей. Цьому допоможуть різноманітні віршики, лічилки, ігри, напрацьовані ритуали.

Доцільно використовувати дихальні вправи або ігри по типу “Обійманці”.

ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ

У залежності від ситуації, умов та часу перебування в укритті дітям пропонують різноманітні активності –

- *ігрову,*
- *пізнавальну,*
- *образотворчу,*
- *театралізовану та ін.*

Якщо діти стривожені через гучні звуки сирени, доречним буде переключити увагу дітей на інші звуки (хоровий спів або промовляння добре знайомого віршика, потішки, говоріння пошепки, імітація звуків тварин або природи, прослуховування дитячих музичних творів тощо.

ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ

- ❖ Для зниження напруження варто використовувати художню літературу, читання якої може супроводжуватися спільною творчою або пошуковою діяльністю дітей, театралізацією, ілюструванням, руханками тощо.
- ❖ **Рекомендаційні матеріали щодо читання з дітьми дошкільного віку:**
  - *Живі письменники дошкілля. Книжка заспокоює: що почитати дитині, поки триває війна*
  - *Живі письменники. Батькам*
  - *Як допомагати дітям у замкненому просторі*
  - *Аудіоказки Telegram-канал Павлуша і Ява*
  - *Прачова В. Котики (казка). У 5 частинах*
  - *Дерманський С. “Вірші для малят”*

ВИХІД ІЗ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ

Вимушена евакуація зі споруди або укриття проводиться, якщо:

- відбулося пошкодження споруди, що виключає подальше перебування в ній осіб, які укриваються;**
- відбулося затоплення споруди;**
- сталася пожежа у споруді та утворилися в ній небезпечні концентрації шкідливих газів;**
- було досягнуто граничних параметрів внутрішнього повітряного середовища, наприклад, в укритті суттєво знизився рівень кисню або у повітря є якісь небезпечні речовини.**

Деталізований опис дій педагогів ЗДО в ситуаціях небезпеки представлено в посібнику “План реагування на надзвичайні ситуації вихователя закладу дошкільної освіти”, який входить до рекомендацій МОН для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні.

У разі раптової загрози життю і здоров’ю учасників освітнього процесу, яка не супроводжувалась оповіщенням і через це учасники освітнього процесу не змогли дістатися до сховища, тимчасовим укриттям можуть слугувати безпечні локації.

Сьогодні надважливо створити всі можливі умови для забезпечення захисту життя та здоров'я дітей, прийняти виклики часу, пов'язані із безпековою ситуацією та війною.

Чітке розуміння учасниками освітнього процесу алгоритму дій під час загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, допоможе ефективніше впоратися з кризою та зменшити її негативні наслідки.

**Презентацію створено за матеріалами Листа МОН
від 20.06.2023 № 1/8820**

**«Про організацію безпечного освітнього простору
в закладах дошкільної освіти та обладнання
укриттів».**

Дякую за увагу!